

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

PADOME

PADOMES ATZINUMS

(2009. gada 7. jūlijs)

par atjaunināto Beļģijas stabilitātes programmu 2008.–2013. gadam

(2009/C 166/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

- (1) Padome 2009. gada 7. jūlijā izskatīja atjaunināto Beļģijas stabilitātes programmu laikposmam no 2008. gada līdz 2013. gadam.
- (2) 2008. gadā globālās ekonomikas un finanšu krīzes ietekmē Beļģijas ekonomikas izaugsme turpināja samazināties straujākā tempā nekā iepriekš. Jo īpaši pasaules tirdzniecības sabrukums līdz ar uzticēšanās mazināšanos, bagātības efektu un stingrākiem kreditēšanas noteikumiem izraisīja ekonomiskās aktivitātes strauju kritumu 2008. gada pēdējā ceturksnī un 2009. gada pirmajā ceturksnī. Arī 2009. gadā kopumā sagaidāma IKP strauja samazināšanās. Prognozēts, ka tas izraisīs strauju bezdarba līmeņa palielināšanos, kas saskaņā ar Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozi 2010. gadā sasniegs 10 %. Galvenie politikas jautājumi, kas risināmi ekonomikas lejupslīdes laikā, ir atjaunot finanšu sektora normālu funkcionēšanu, atjaunot uzticēšanos, lai veicinātu iekšzemes pieprasījumu, un uzlabot konkurētspēju. Lejupslīdei būs ievērojama negatīva ietekme uz valsts finansēm, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozi paredzams, ka kopējais valsts budžeta deficīts pasliktināsies no 1,2 % no IKP 2008. gadā līdz vairāk nekā 6 % no IKP 2010. gadā. Šādu budžeta deficīta pieaugumu izraisīs gan automātisko stabilizatoru normāla funkcionēšana, gan to ekonomikas atveseļošanas plānu radītā ietekme, kurus federālā valdība un reģionālās valdības pieņēma 2008. gada beigās (0,5 % no IKP 2009. gadā un 0,4 % no IKP 2010. gadā). Minētie plāni papildina citus pasākumus aptuveni 0,4 % apmērā no IKP, kas jau iekļauti 2009. gada budžetā. Galvenie ekonomikas atveseļošanas plāna pasākumi ir nodokļu sloga samazināšana darbaspēkam, PVN likmes samazināšana mājokļu būvniecībai, valsts investīciju pārcelšana uz programmas sākumposmu un likviditātes atbalsta nodrošināšana uzņēmumiem. Valdība ir īstenojusi dažas strukturālās reformas, tostarp, lai uzlabotu darba tirgus funkcionēšanu.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp. Šajā tekstā minētie dokumenti ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (3) Makroekonomiskajā scenārijā, kas ir programmas pamatā, paredzēts, ka pēc reālā IKP palielināšanās par 1,1 % 2008. gadā 2009. gadā tas samazināsies par 1,9 % un pēc tam 2010. gadā no jauna pieaugs par 0,6 %, un atlikušajā programmas laikposmā būs vidēji 2¼ %. Pamatojoties uz pašreizējo informāciju (1), šis scenārijs šķiet pārāk labvēlīgs. 2009. un arī 2010. gadā prognozētā izaugsme šķiet pārāk optimistiska, ņemot vērā to, ka strauji pasliktinās starptautiskā vide, ka 2009. gada pirmajā ceturksnī IKP pieaugums būs -3,1 % salīdzinājumā ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni, un indikatori rāda, ka uzticēšanās līmenis ir zems.
- (4) Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozē paredzēts, ka 2009. gadā IKP samazināsies par 3,5 % un 2010. gadā – par 0,2 %. Prognozēto izaugsmes attīstību vidējā termiņā arī var uzskatīt par optimistisku salīdzinājumā ar ievērojami sliktākajiem vidējās potenciālās izaugsmes rādītājiem – gan tiem, kas pārrēķināti, pamatojoties uz programmu, gan tiem, kas prognozēti Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozē. Programmā paredzētā inflācija, proti, 0,7 % 2009. gadā un 1,8 % 2010. gadā, šķiet salīdzinoši augsta, bet pēc tam to var uzskatīt par reālistisku.
- (5) 2008. gadā valsts budžeta deficīts bija 1,2 % no IKP, lai gan stabilitātes programmas iepriekšējā atjauninājumā noteiktais mērķis bija sabalansēts budžets. Ieņēmumi bija par 0,4 % no IKP mazāki, nekā paredzēts, un izdevumi bija par 0,8 % no IKP lielāki, nekā paredzēts. Sliktāku rezultātu iemesls ir mazāks nominālais IKP pieaugums, nekā prognozēts (2,9 % nevis 4,6 %, kā prognozēts programmas 2008. gada aprīļa atjauninājumā), un valsts rēķinu paātrināta maksāšana gada beigās ekonomikas atveseļošanas plāna ietvaros.
- (6) Atjauninājumā iekļautais deficīta mērķis 2009. gadam ir 3,4 % no IKP salīdzinājumā ar 4,5 %, kas prognozēti Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozē. 2009. gada deficīta pasliktināšanās atspoguļo automatisko stabilizatoru ietekmi (aptuveni 2½ % no IKP), 2009. gada budžetā iekļautos ekspansijas pasākumus (0,4 % no IKP) un reģionālo valdību un federālās valdības ieviesto fiskālās stimulēšanas pasākumu kopumu ietekmi (0,5 % no IKP). Prognozēts, ka strukturālais deficīts (t.i., cikliski koriģētā bilance, atskaitot vienreizējus un citus pagaidu pasākumus), pamatojoties uz atjauninātajā stabilitātes programmā iekļauto informāciju, ko Komisijas dienesti pārrēķinājuši, izmantojot kopīgi saskaņoto metodoloģiju, 2009. gadā palielināsies līdz 2½ % no IKP salīdzinājumā ar 2 % 2008. gadā. Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozē paredzēta straujāka strukturālās bilances pasliktināšanās (par 1 procentpunktu) 2009. gadā. Tādējādi uzskatāms, ka fiskālā politika 2009. gadā būs ekspansīva atbilstoši Eiropas Ekonomiskās atveseļošanas plānam (EEAP). Papildus ar EEAP saistītajai fiskālajai stimulēšanai (0,5 % no IKP), fiskālās ekspansijas iemesls ir pasākumi mājsaimniecību pirktspējas palielināšanai, par kuriem lēmumi pieņemti iepriekš (0,4 % no IKP). Tālāc tūrā ietekme veido aptuveni 0,9 % no IKP.
- (7) Programmā nav iekļauta labi pamatota vidēja termiņa budžeta stratēģija, un tajā nav ievērotas svarīgas Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Jo īpaši Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka jāiesniedz šāda informācija: “budžeta un citu veikto un/vai ierosināto ekonomikas politikas pasākumu apraksts, lai sasniegtu programmas mērķus un, galvenā budžeta pasākumu gadījumā, novērtējums to kvantitatīvajai ietekmei uz budžetu”. Turklāt rīcības kodeksā ir skaidra atsauce uz nepieciešamību iekļaut informāciju “par izdevumu un ieņēmumu attiecību un atsevišķi par to komponentiem”, kā arī par “valsts budžeta deficītu, sadalot to pa apakšsadaļām”. Šāda informācija nav sniegta. Programmā ir iekļauts budžeta attīstības virziens ar pamatdeficīta samazinājumu, sākot ar 2011. gadu, bet tajā nav iekļauta informācija par paredzētajiem pasākumiem mērķu sasniegšanai, kā arī nav sniegta informācija par plānoto plašo ieņēmumu un izdevumu komponentu attīstību un mērķiem dažādiem valsts pārvaldes līmeņiem. Paredzams, ka pamatdeficīts turpinās palielināties, sasniedzot 4 % 2010. gadā, un pēc tam līdz programmas perioda beigām samazināsies līdz 1,5 %. Primārā bilance kopumā attīstīsies līdzīgi. Paredzams, ka pārrēķinātais strukturālais deficīts 2010. gadā turpinās pasliktināties vēl par 0,2 procentpunktiem, un pēc tam pakāpeniski uzlabosies, jo īpaši 2012. un 2013. gadā. Programmā nav paredzēta vidējā termiņa mērķa (pārpalikums 0,5 % apmērā no IKP cikliski koriģētā izteiksmē, atskaitot vienreizējus un citus pagaidu pasākumus) sasniegšana programmas periodā. Saskaņā ar programmu šo deficīta mērķu sasniegšanai būs vajadzīgas koriģējošas darbības, jo īpaši tāpēc, ka pasākumiem, par kuriem lēmumi pieņemti iepriekšējos gados, un fiskālās stimulēšanas pasākumiem joprojām ir ekspansīva ietekme programmas perioda lielākās

(1) Novērtējumā galvenokārt ņemta vērā Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognoze, kā arī cita informācija, kas kļuvusi pieejama pēc tam.

daļas laikā. Atjauninātajā programmā aprēķinātais valsts parāds ir 89,6 % no IKP 2008. gadā, salīdzinājumā ar 84 % 2007. gadā. Papildus tam, ka palielinās budžeta deficīts un samazinās IKP pieaugums, parāda līmeņa paaugstināšanos veicina ievērojama parāda-deficīta korekcija, kas galvenokārt saistīta ar banku glābšanas operācijām (6 % no IKP). Programmā lēsts, ka parāda attiecība pret IKP turpinās palielināties, sasniedzot 95 % 2010. gadā, stabilizēsies 2011. gadā un pēc tam nedaudz samazināsies. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozi parāda līmenis 2009. gadā sasniegs aptuveni 96 % no IKP un nedaudz pārsniegs 100 % no IKP 2010. gadā. Prognožu atšķirība salīdzinājumā ar atjaunināto programmu skaidrojama ar atšķirīgiem skaitļiem par izaugsmi un kopējo valsts budžeta deficītu.

- (8) Lai gan programmu ir ļoti grūti novērtēt, jo, kā minēts iepriekš, trūkst svarīgas informācijas un ir pārkāpti vairāki rīcības kodeksa punkti, ir skaidrs, ka budžeta mērķu izpilde visā programmas periodā ir pakļauta negatīviem riskiem. Pirmkārt, makroekonomiskā vide visā programmas periodā varētu būt sliktāka, nekā paredzēts programmā. Otrkārt, (strukturālos) mērķus var sasniegt tikai, veicot ievērojamus papildu pasākumus. Tomēr programmā nav iekļauta nekāda informācija par šādiem pasākumiem vai plānoto plašo ieņēmumu un izdevumu komponentu attīstību, uz kuriem pamatojas izvirzītie mērķi, tādējādi skaidri redzams, ka mērķi nav pamatoti ar vidēja termiņa budžeta stratēģiju. Fakts, ka ekonomikas atveseļošanas pastāvīgo pasākumu kopumu neatsver turpmāki ietaupījumi, vēl vairāk palielina iepriekš minēto risku un ir pretrunā ar Eiropas Ekonomikas atveseļošanas plāna vadlīnijām, par kuru Eiropadome vienojās 2008. gada 11. decembrī. Turklāt Beļģijas iestādēm ne vienmēr ir izdevies sasniegt budžeta mērķus (sk. 9. punktu). Visbeidzot, valdība piedāvāja ievērojamas garantijas banku sektoram, kas varētu palielināt turpmākos deficītus un parādu apjomā, kas līdzvērtīgs garantiju izmantojuma apjomam. Ņemot vērā ievērojamos negatīvos riskus, kas apdraud budžeta mērķu izpildi, parāda līmeņa attīstība varētu būt nelabvēlīgāka, nekā prognozēts programmā.
- (9) Sabiedrības novecošanās ilgtermiņa ietekme uz budžetu ir lielāka nekā vidēji ES – to ievērojami iespaido pensiju izdevumu kā daļas no IKP salīdzinoši būtisks pieaugums nākamajās desmitgadēs. Tas cita starpā saistīts ar to, ka Beļģija vēl nav veikusi pietiekamas pensiju sistēmas reformas, lai palielinātu faktisko pensionēšanās vecumu un samazinātu pensiju sistēmas izmaksas. Programmā aplēstā budžeta pozīcija 2008. gadā ir sliktāka nekā sākuma pozīcija iepriekšējā programmā, tāpēc sākotnējā budžeta stāvokļa pozitīvā ietekme uz ilgtspējas starpību ir nedaudz mazāka. Ja par sākuma punktu ņemtu Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozē prognozēto 2009. gada budžeta stāvokli, ilgtspējas starpība ievērojami palielinātos. Turklāt pašreizējais kopējā parāda līmenis IKP izteiksmē ievērojami pārsniedz Līgumā noteikto atsaucēs vērtību. Darba tirgus un sociālās nodrošināšanas sistēmas reformas palielinātu potenciālo izaugsmi un kopā ar primārajiem pārpalikumiem palīdzētu samazināt valsts finanšu ilgtspējas riskus, kuru līmenis patlaban ir vidējs. Politikas pasākumi, kas pieņemti, reaģējot uz finanšu krīzi, var izraisīt straujāku parāda līmeņa pieaugumu, nekā prognozēts programmā, ja izmaksas nākotnē netiktu atgūtas.
- (10) Līdz 2007. gadam Beļģijai ir izdevies saglabāt kopumā līdzsvarotu budžetu⁽¹⁾. Tomēr budžeta mērķi ir tikuši atkārtoti samazināti līdz ar katru nākamo stabilitātes programmas atjauninājumu pat salīdzinoši labvēlīgos makroekonomiskajos apstākļos. Turklāt rezultāti daļēji ir sasniegti, izmantojot deficītu palielinošus vienreizējus pasākumus, kas negatīvi ietekmēs turpmākos budžetus, un pateicoties mazākiem procentu izdevumiem. Tagad, kad būs vajadzīgi būtiskāki konsolidācijas pasākumi, lai koriģētu stimulošanas pasākumus un atgrieztos pie deficīta samazināšanas, var būt vajadzīga stingrāka budžeta programma, proti, tāda, kurā ietverti daudzgadu un saistoši izdevumu griesti un budžeta nolīgumi starp dažādiem valsts pārvaldes līmeņiem, tostarp izveidojot īstenošanas mehānismus, lai nodrošinātu fiskālo mērķu ievērošanu.
- (11) Reaģējot uz finanšu krīzi, Beļģijas valdība ir veikusi virkni pasākumu, lai nodrošinātu finanšu sektora stabilitāti. Pirmkārt, tā nodrošināja kapitāla ieguldījumus četrās lielās finanšu institūcijās kopumā par 6 % no IKP. Otrkārt, tā sniedza garantijas dažām sistēmiski svarīgām bankām par konkrētiem riskantu aktīvu portfeliem. Treškārt, valdība sniedza garantijas arī banku izsniegtiem institucionāliem un starpbanku parādiem (pēc pieprasījuma un noteiktos apstākļos). Šīs garantijas, kuru maksimālā kopsumma pārsniedz vienu trešdaļu no IKP, piešķir apmaiņā pret nodevu, un tām nav ietekmes uz deficītu, ja vien šīs garantijas netiek izmantotas. Visbeidzot, Beļģijas valdība garantēja visus privātpersonu noguldījumus bankās līdz EUR 100 000 un arī apmaiņā pret nodevu attiecināja tās arī uz noteiktiem apdrošināšanas produktiem.

(1) Izņemot 2005. gadu, kad deficīts bija 2,7 % no IKP, jo valsts pārņēma valsts dzelzceļa uzņēmuma parādu.

- (12) Reaģējot uz ekonomikas krīzi, Beļģija ir pieņēmusi ekonomikas atveseļošanas pasākumus. Federālās valdības pasākumiem, kuru ietekme uz budžetu ir 0,5 % no IKP 2009. gadā un 0,4 % no IKP – 2010. gadā, ir šādi mērķi: i) nodrošināt (likviditātes) atbalstu uzņēmumiem, izmantojot ātrāku valsts rēķinu samaksu un ātrākas maksājumu iespējas, ii) nodrošināt mājsaimniecību pirktpēju, piešķirot lielākus bezdarbnieku pabalstus, iii) atbalstīt nodarbinātību, izmantojot nodokļu sloga samazinājumu darba ņēmējiem, un iv) veicināt ieguldījumus, izmantojot mērķtiecīgu PVN likmes samazināšanu mājokļu būvniecībai un veicot papildu valsts ieguldījumus, galvenokārt infrastruktūrā. Reģionālo valdību pasākumu kopumi ir vērsti uz to, lai nodrošinātu finansējuma pieejamību uzņēmumiem, jo īpaši MVU un jauniem uzņēmumiem, un lai paātrinātu valsts ieguldījumus. Ņemot vērā finanšu manevra ierobežotās iespējas, fiskālās stimulēšanas pasākumi šķiet atbilstoša reakcija uz lejupslīdi. Vairums pasākumu kopumā atbilst EEAP, un pasākumos ir panākts labs līdzsvars starp izdevumiem un ieņēmumiem. Tomēr nodokļu sloga samazinājums darba ņēmējiem, no kura lielu daļu attiecina uz visiem strādājošajiem, kā arī apsildes subsīdijas, kuras nodrošina visām mājsaimniecībām, nešķiet pietiekami mērķtiecīgas. Turklāt daļa no stimulēšanas pasākumiem, tostarp ieguldījumu pasākumi un darbaspēka izmaksu samazinājumi, var būt pārāk novēloti, lai nekavējoties mazinātu krīzes ietekmi. Visbeidzot, pat turpmākajiem gadiem nav paredzēti nekādi pasākumi, ar ko varētu kompensēt pastāvīgus stimulēšanas pasākumus (0,1 % no IKP 2009. gadā un 0,3 % no IKP 2010. gadā), jo īpaši saistībā ar nodokļu sloga samazinājumu darba ņēmējiem. Pasākumos ir iekļauti ierobežoti strukturālie pasākumi, piemēram, aktīvas darba tirgus politikas uzlabošana, turpmāka nodokļu sloga samazināšana darba ņēmējiem un atbalsts pētniecībai un izstrādei, kam vajadzētu zināmā mērā vājināt potenciālo izaugsmes samazināšanos un tādējādi, līdz ar produktu tirgus reformām, risināt ekonomikas ilgtermiņa problēmas. Šie pasākumi ir saistīti ar Lisabonas strukturālo reformu programmu un konkrētiem ieteikumiem valstij, ko Komisija sniedza 2009. gada 28. janvārī saskaņā ar Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju, kuru Padome pieņēma 28. aprīlī. Strukturālie pasākumi ekonomikas atveseļošanai ir apsveicami, tomēr tie nešķiet pārāk visaptveroši, lai ar tiem varētu efektīvi risināt ilgāka termiņa problēmas, piemēram, saistībā ar valsts finanšu ilgtspēju un darba tirgus efektivitāti.
- (13) Fiskālā politika, ko raksturo strukturālās bilances izmaiņas un ņemot vērā budžeta prognozes apdraužošos riskus, 2009. gadā ir ekspansīva atbilstīgi EEAP. Tas daļēji atspoguļo Beļģijas valdības rīcību EEAP īstenošanai. Pēc tam programmā paredzēta vispārīgi neitrāla fiskālā politika 2010. un 2011. gadā un restriktīva politika, sākot ar 2012. gadu. Lai gan politikas novērtējumu, sākot ar 2010. gadu, ievērojami apgrūtināja informācijas trūkums programmā, šķiet, ka budžeta mērķu sasniegšanu apdraud ievērojami negatīvi riski, par kuriem papildus citiem indikatoriem liecina fakts, ka mērķu pamatā nav vidēja termiņa budžeta stratēģijas Stabilitātes un izaugsmes pakta izteiksmē. Tādējādi šķiet, ka 2011. gadā saglabāsies ekspansīva fiskālā politika, kas pēc tam labākajā gadījumā kļūs neitrāla. Programmā paredzēts, ka pamatdeficīts samazināsies zem atsaucis vērtības tikai 2012. gadā. Turklāt šāds scenārijs nešķiet piemērots, ņemot vērā riskus, kas saistīti ar valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, tostarp ļoti augsto valsts parāda līmeni, kas programmas perioda laikā pietiekami nesamazinās atsaucis vērtības virzienā, un ievērojamas iespējamās saistības, kas izriet no pasākumiem finanšu sistēmas stabilizēšanai.
- (14) Attiecībā uz prasībām par sniedzamajiem datiem, kas norādītas rīcības kodeksā par stabilitātes un konverģences programmām, atjauninātajā programmā vērojami ievērojami trūkumi attiecībā uz obligātajiem un fakultatīvajiem datiem⁽¹⁾, neraugoties uz to, ka tā tika iesniegta četrus mēnešus vēlāk nekā oficiālais iesniegšanas termiņš. Šāds informācijas iztrūkums nopietni apgrūtināja Padomes darbu programmas novērtēšanā, jo īpaši, vērtējot vidēja termiņa budžeta stratēģiju.
- (15) Kopumā secināms, ka ekonomiskā lejupslīde ietekmēs valsts finanses Beļģijā, kuru stāvoklis izejas punktā ir salīdzinoši nelabvēlīgs, ņemot vērā lielo valsts parāda līmeni. Fiskālā politika 2009. gadā ir piemēroti ekspansīva atbilstoši EEAP. Tā nepārprotami atspoguļo fiskālās stimulēšanas pasākumus, kuru apjoms bija jāierobežo, ņemot vērā augsto parāda līmeni. Valsts budžeta bilance 2009. gadā pārsniegs atsaucis vērtību – deficītu 3 % apjomā no IKP. Vienlaicīgi sagaidāms, ka turpinās pieaugt valsts parāda attiecība pret IKP, kas 2008. gadā atsāka palielināties, jo tika veikti pasākumi finanšu sistēmas stabilizācijai. Iepriekš ir panākts iespaidīgs samazinājums, proti, no 134 % 1993. gadā līdz 84 % 2007. gadā. Konsolidācijas mērķis atjauninātajā programmā ir pakāpeniski samazināt pamatdeficītu, tādējādi nodrošinot valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju. Būtiskas informācijas trūkums programmā, piemēram, izdevumu un ieņēmumu attiecība, ir ievērojami apgrūtinājusi iespēju novērtēt programmas deficīta un parāda mērķu ticamību. Šo mērķu pamatojuma trūkums norāda, ka tie nav balstīti uz pamatotās vidēja termiņa budžeta stratēģijas Stabilitātes un izaugsmes pakta izpratnē.

⁽¹⁾ Jo īpaši nav norādīta informācija par sektoru bilanci un detalizēts ieņēmumu un izdevumu sadalījums un ieņēmumu un izdevumu sadalījums starp dažādiem valsts pārvaldes līmeņiem, sākot ar 2010. gadu.

Izraudzīto virzienu visā programmas periodā apdraud ievērojami negatīvi riski, ko izraisa optimistiskie makroekonomiskie pieņēmumi un pamata pasākumu trūkums. Turklāt, ņemot vērā arī parāda dinamiku un valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, tajā nav tālejošu mērķu attiecībā uz deficīta izšķirošu korekciju, uzlabojoties ekonomiskajai situācijai.

Ņemot vērā iepriekšminēto novērtējumu, Beļģija tiek aicināta:

- i) vēlākais līdz 20. septembrim iesniegt programmas papildinājumu, iekļaujot pamatotu vidēja termiņa budžeta stratēģiju, un uzlabot atbilstību rīcības kodeksā norādītajām datu prasībām, jo īpaši attiecībā uz obligātajiem datiem,
- ii) kā plānots, īstenot stimulēšanas pasākumus atbilstoši EEAP, vienlaicīgi nepieļaujot turpmāku strukturālās bilances pasliktināšanos 2009. gadā, un atsākt fiskālo konsolidāciju, sākot ar 2010. gadu, kad paredzama ekonomiskās situācijas uzlabošanās, un 2011. gadā pastiprināt strukturālās konsolidācijas centienus,
- iii) uzlabot valsts finanšu kvalitāti, pieņemot stingrāku budžeta programmu, kurā ietverti saistoši daudzgadu izdevumu griesti un budžeta nolīgumi starp dažādajiem valsts pārvaldes līmeņiem, tostarp izveidojot īstenošanas mehānismus, lai nodrošinātu fiskālo mērķu ievērošanu,
- iv) papildus budžeta konsolidācijas centieniem veikt sociālā nodrošinājuma sistēmas, darba tirgus un produktu tirgus strukturālās reformas, lai uzlabotu potenciālo izaugsmi, paaugstinātu nodarbinātības līmeni un samazinātu iedzīvotāju novecošanas ietekmi uz budžetu, tādējādi uzlabojot valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju.

Galveno makroekonomikas un budžeta prognožu salīdzinājums

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Reālais IKP (izmaiņas %)	SP 2009. g. aprīlis	2,8	1,1	- 1,9	0,6	2,3	2,3	2,1
	COM 2009. gada pavasaris	2,8	1,2	- 3,5	- 0,2	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	2,8	1,9	2,0	2,0	2,0	n.p.	n.p.
SPCI inflācija (%)	SP 2009. g. aprīlis	1,8	4,5	0,7	1,8	1,8	1,7	1,8
	COM 2009. gada pavasaris	1,8	4,5	0,3	1,2	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	1,8	3,0	1,7	1,8	1,8	n.p.	n.p.
Ražošanas apjoma starpība ⁽¹⁾ (% no potenciālā IKP)	SP 2009. g. aprīlis	2,3	1,5	- 1,9	- 2,7	- 1,9	- 1,2	- 0,6
	COM 2009. g. pavasaris ⁽²⁾	2,5	1,9	- 2,6	- 3,8	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	0,3	- 0,1	- 0,4	- 0,5	- 0,8	n.p.	n.p.

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tīrais aizdevums/ aizņēmums salīdzinājumā ar citām pasaules valstīm (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	COM 2009. gada pavasaris	2,1	- 2,1	- 2,5	- 2,6	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Valsts budžeta ieņēmumi (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	48,1	48,6	48,2	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	COM 2009. gada pavasaris	48,1	48,6	48,4	48,2	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	48,7	49,0	48,8	48,9	49,2	n.p.	n.p.
Valsts budžeta izdevumi (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	48,3	49,8	51,6	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	COM 2009. gada pavasaris	48,3	49,8	52,9	54,3	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	48,9	49,0	48,5	48,3	48,2	n.p.	n.p.
Valsts budžeta bilance (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	- 0,2	- 1,2	- 3,4	- 4,0	- 3,4	- 2,6	- 1,5
	COM 2009. gada pavasaris	- 0,2	- 1,2	- 4,5	- 6,1	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	- 0,2	0,0	0,3	0,7	1,0	n.p.	n.p.
Primārā bilance (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	3,6	2,5	0,4	- 0,1	0,6	1,5	2,5
	COM 2009. gada pavasaris	3,6	2,5	- 0,6	- 2,1	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	3,7	3,7	3,8	4,1	4,3	n.p.	n.p.
Cikliski koriģēta bilance ⁽¹⁾ (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	- 1,5	- 2,0	- 2,4	- 2,6	- 2,4	- 1,9	- 1,2
	COM 2009. gada pavasaris	- 1,6	- 2,2	- 3,1	- 4,0	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	- 0,4	0,0	0,5	1,0	1,4	n.p.	n.p.
Strukturālā bilance ⁽³⁾ (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	- 1,3	- 2,0	- 2,4	- 2,6	- 2,4	- 1,9	- 1,2
	COM 2009. gada pavasaris	- 1,5	- 2,2	- 3,2	- 4,0	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	- 0,3	0	0,5	1,0	1,4	n.p.	n.p.
Valsts kopējais parāds (% no IKP)	SP 2009. g. aprīlis	84,0	89,6	93	95	94,9	93,9	92
	COM 2009. gada pavasaris	84,0	89,6	95,7	100,9	n.p.	n.p.	n.p.
	SP 2008. g. aprīlis	84,9	81,5	778,1	74,7	71,1	n.p.	n.p.

Piezīmes:

⁽¹⁾ Komisijas dienestu veikts programmā norādītā ražošanas apjomu starpības un cikliski koriģēto bilanču pārreķins, balstoties uz programmās sniegto informāciju.

⁽²⁾ Pamatojoties uz attiecīgi 1,9 %, 1,7 %, 1,0 % un 1,0 % lēsto potenciālo pieaugumu 2007.-2010. gadā.

⁽³⁾ Cikliski koriģētā bilance, neņemot vērā vienreizējus un citus pagaidu pasākumus. Vienreizējie un citi pagaidu pasākumi (deficitu palielinoši) veido 0,2 % no IKP 2007. gadā saskaņā ar pēdējo programmas atjauninājumu un 0,1 % no IKP 2007. gadā (deficitu palielinoši) un 0,1 % no IKP 2009. gadā (deficitu samazinoši) saskaņā ar Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognozi.

Avots:

Stabilitātes programma (SP); Komisijas dienestu 2009. gada pavasara prognoze (COM); Komisijas dienestu aprēķini.